

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Έκθεση επί του νομοσχεδίου

«Θεματικός Τουρισμός – Ειδικές Μορφές Τουρισμού – Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης – Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε μετά την ψήφισή του από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δέκα (10) Μέρη και εβδομήντα επτά (77) άρθρα.

Ειδικότερα, το Πρώτο Μέρος, υπό τον τίτλο «Θεματικός Τουρισμός – Ειδικές Μορφές Τουρισμού», υποδιαιρείται σε τρία Κεφάλαια. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' υπό τον τίτλο «Σκοπός – Ορισμοί – Βασικές Αρχές» (άρθρα 1 – 3), τίθεται, ιδίως, ο σκοπός των διατάξεων του Πρώτου Μέρους του νομοσχεδίου, καθώς και οι βασικές αρχές σχετικώς με τον θεματικό τουρισμό. Όπως αναφέρεται στη διάταξη του άρθρου 1 του νομοσχεδίου, ο σκοπός των διατάξεων που αφορούν τον θεματικό τουρισμό και τις ειδικές μορφές τουρισμού συνίσταται στην ανάπτυξη, οργάνωση και εποπτεία δραστηριοτήτων αναψυχής και επιχειρηματικότητας, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και τη στήριξη των περιφερειακών και τοπικών οικονομιών και κοινωνιών. Οι βασικές αρχές για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, όπως αυτές διατυπώνονται στο άρθρο 2 του νομοσχεδίου, είναι η αρχή της ασφάλειας στον τουρισμό, η αρχή της ποιότητας και του υψηλού επιπέδου υποδομών και παρεχομένων υπηρεσιών, η αρχή της συνεργασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων, η αιεφόρος τουριστική ανάπτυξη, η ενίσχυση της προ-

σβασιμότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις υπηρεσίες και τις υποδομές των τουριστικών προορισμών, καθώς και η θέσπιση ρυθμίσεων σχετικών με τη «φέρουσα ικανότητα τουρισμού» (άρθρο 2 παρ. 3 του νομοσχεδίου) συνιστάμενη στον μέγιστο δυνατό αριθμό επισκεπτών που μπορεί να φιλοξενήσει ένας τουριστικός προορισμός, χωρίς υποβάθμιση του φυσικού ή του δομημένου περιβάλλοντος.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 4 έως 10), το οποίο φέρει τον τίτλο «Τουρισμός Υπαίθρου – Αθλητικός Τουρισμός», οριοθετούνται οι εν λόγω μορφές τουρισμού. Περαιτέρω, ο τουρισμός υπαίθρου υποδιαιρείται σε πέντε (5) κατηγορίες, βάσει των επιμέρους οργανωμένων δραστηριοτήτων αναψυχής: αγροτουρισμός, οινοτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία, γεωτουρισμός και αλιευτικός τουρισμός, και δίδονται οι αντίστοιχοι ορισμοί.

Ακόμη, αναλύονται τα είδη αθλητικού τουρισμού (άρθρα 6 έως 10 του νομοσχεδίου) που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ενεργητική αθλητική δραστηριότητα αναψυχής, ατομικά ή σε ομάδα, τον τουρισμό αθλητικών διοργανώσεων και αθλητικής αναψυχής, τις δραστηριότητες αθλητικής αναψυχής που αναπτύσσονται σε θάλασσες, λίμνες, ποτάμια, σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές και σε αστικές και ημιαστικές περιοχές, τον ποδηλατικό τουρισμό καθώς και τον προπονητικό τουρισμό. Εισάγεται, εξ άλλου, η υποχρέωση των φυσικών ή νομικών προσώπων που ασκούν τις εν λόγω δραστηριότητες να λάβουν Ειδικό Σήμα Λειτουργίας Τουρισμού Αθλητικής Αναψυχής – Περιπέτειας, και παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των αναγκαίων δικαιολογητικών και κάθε άλλου σχετικού θέματος. Θεσπίζεται, επίσης, Ειδικό Σήμα Αθλητικού Τουρισμού, το οποίο αποτελεί σήμα πιστοποίησης πενταετούς διάρκειας, χορηγούμενο από την κατά τόπο αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού, κατόπιν έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία θα καθορισθούν οι διαδικασίες, τα αναγκαία δικαιολογητικά, καθώς οι περιπτώσεις ανάκλησής του (άρθρο 8 του νομοσχεδίου). Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τη σύσταση στο Υπουργείο Τουρισμού, Γενικού Μητρώου Σημάτων Αθλητικού Τουρισμού, το οποίο μπορεί να τηρείται και σε ηλεκτρονική μορφή (άρθρο 9 του νομοσχεδίου). Το άρθρο 10 του νομοσχεδίου προβλέπει τα της διαδικασίας αδειοδότησης διοργανώσεων αθλητικού τουρισμού, η οποία ανατίθεται στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού ως τον αρμόδιο φορέα για τον σκοπό αυτό. Ακόμη, προβλέπεται η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για την κατάρτιση των κανονισμών ασφαλούς διοργάνωσής τους. Για τη διοργάνωση των εν λόγω δραστηριοτήτων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνη-

μεία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 3028/2002, οι οποίες προβλέπουν την καταβολή τέλους για την αδειοδότησή τους υπέρ του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (ΤΑΠ).

Στο Κεφάλαιο Γ΄ του Πρώτου Μέρους του νομοσχεδίου, υπό τον τίτλο «Λοιπές μορφές θεματικού τουρισμού», καθορίζονται ο αεροπορικός τουρισμός (άρθρο 11 του νομοσχεδίου), ο θαλάσσιος τουρισμός (άρθρο 12 του νομοσχεδίου), ο πολιτιστικός τουρισμός (άρθρο 13 του νομοσχεδίου), ο τουρισμός γαστρονομίας (άρθρο 14 του νομοσχεδίου), ο θρησκευτικός – προσκυνηματικός τουρισμός (άρθρο 15 του νομοσχεδίου), ο συνεδριακός τουρισμός (άρθρο 16 του νομοσχεδίου), ο εκπαιδευτικός τουρισμός (άρθρο 19 του νομοσχεδίου) και ο τουρισμός υγείας (άρθρο 20 του νομοσχεδίου). Ειδικότερα ως προς τον τουρισμό γαστρονομίας προβλέπεται η δυνατότητα λήψης Σήματος Ελληνικής Κουζίνας από το Υπουργείο Τουρισμού, από τις επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της εστίασης, συμφώνως και με τις διατάξεις της οικείας υπουργικής απόφασης.

Ως προς τον συνεδριακό τουρισμό, προβλέπεται η δυνατότητα διοργάνωσης συνεδρίων, και από φυσικά και νομικά πρόσωπα, σωματεία και ενώσεις προσώπων, εφόσον στον διακριτικό τίτλο τους ή στους καταστατικούς σκοπούς τους περιλαμβάνουν τον όρο «Συνεδριακές Υπηρεσίες» (Congress). Οι εν λόγω δραστηριότητες καταχωρίζονται στο Μητρώο Συνεδρίων και Διοργανωτών Συνεδρίων το οποίο δημιουργείται στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) που τηρείται στο Υπουργείο Τουρισμού (άρθρα 16 έως 18 του νομοσχεδίου).

Με τα άρθρα 20 έως 23 του νομοσχεδίου ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τον τουρισμό υγείας, δίδεται ο ορισμός του όρου, και προσδιορίζονται οι επιμέρους κατηγορίες του: ο ιατρικός τουρισμός, ο ιατρικός – θερμαλιστικός τουρισμός και ο τουρισμός ευεξίας. Φορέας τήρησης του Μητρώου Ιατρικού Τουρισμού ορίζεται ο ΕΟΠΠΥ και προβλέπεται η λειτουργία, εντός των Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας (Μ.Ι.Θ.) των Κέντρων Ιαματικού Τουρισμού – Θερμαλισμού (Κ.Ι.Τ. – Θ.) και των Κέντρων Θαλασσοθεραπείας (Κ.Θ.), ιατρείου για την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού χαρακτήρα, πρώτων βοηθειών καθώς και ιατρείου ιαματικού τουρισμού ως φορέα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις καθώς και τα ζητήματα που αφορούν το ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό και οι όροι εργασίας τους, η λειτουργία, ο τρόπος παραπομπής των ληπτών υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού, η σύνθεση και το έργο των επιτροπών ελέγχου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα θα καθορίζονται διά κοινής υπουργικής απόφασης. Επίσης, προβλέπεται ότι διά υπουργικής απόφασης είναι δυνατόν να τίθενται υπό την αιγίδα του Υπουρ-

γείου Τουρισμού επιλεγμένες δράσεις, όπως διοργανώσεις, εκδηλώσεις, συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια, διαγωνισμοί και φεστιβάλ, εφόσον αποσκοπούν στην ενίσχυση των ως άνω ειδικών μορφών τουρισμού (άρθρο 23 του νομοσχεδίου).

Στο Δεύτερο Μέρος του νομοσχεδίου (άρθρα 24 έως 27) προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν. 393/1976 (ΦΕΚ Α΄ 199) σχετικής με την ίδρυση και λειτουργία τουριστικών γραφείων. Ειδικότερα, μεταξύ των δραστηριοτήτων των τουριστικών γραφείων εντάσσεται και η παροχή υπηρεσιών και διοργάνωση δραστηριοτήτων θεματικού τουριστικού χαρακτήρα καθώς και η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών τουριστικού συνοδού, τηρουμένων των διατάξεων του ν. 710/1977 (άρθρο 24 του νομοσχεδίου). Στο άρθρο 25 του νομοσχεδίου προβλέπεται ότι τόσο τα φυσικά πρόσωπα υπήκοοι τρίτων χωρών όσο και τα νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους σε τρίτες χώρες, τα οποία δεν έχουν ορίσει ειδικό πληρεξούσιο για τη λειτουργία τουριστικού γραφείου, δικαιούνται να παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες στην Ελλάδα, εφόσον συμβάλλονται με τουριστικό γραφείο που λειτουργεί στην Ελλάδα. Περαιτέρω, προβλέπεται η έκδοση νέας Βεβαίωσης Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων, σε περίπτωση μετατροπής τουριστικού γραφείου σε γραφείο που παρέχει υπηρεσίες αποκλειστικώς μέσω διαδικτύου, και αντιστρόφως (άρθρο 26 του νομοσχεδίου).

Στο Τρίτο Μέρος του νομοσχεδίου προβλέπεται η τροποποίηση διατάξεων του ν. 4093/2012 σχετικής με την εκμίσθωση επιβατηγών ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων με οδηγό. Ειδικότερα, επιτρέπεται η μεταφορά χωρίς κόμιστρο πελατών τουριστικών γραφείων με επιβατηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με οδηγό, εφόσον πραγματοποιείται κατά το προκαθορισμένο πρόγραμμα ταξιδιού και υπό τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις, και προβλέπονται οι κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των εν λόγω διατάξεων (άρθρα 28 και 29 του νομοσχεδίου).

Στο Τέταρτο Μέρος (άρθρα 30 – 33 του νομοσχεδίου) τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 4276/2014 σχετικής με το καθεστώς λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένως, οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των καταλυμάτων που υπάγονται στη διαδικασία γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 υποχρεούνται να μεριμνούν για την καταχώριση του μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης εντός μηνός από την χορήγησή του στο Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΜΗ.Τ.Ε.) του Υπουργείου Τουρισμού και, σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης, επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος τους. Ακόμη, καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία κατάταξης τουριστικών καταλυμάτων και έγκρισης διακριτικών τίτλων Ενοικιαζόμενων Επιπλωμένων Δωματίων – Διαμερισμάτων (ΕΕΔΔ), επιβάλλονται οι κυ-

ρώσεις που προβλέπονται από την οικεία κοινή υπουργική απόφαση, ορίζεται ότι οι ως άνω επιχειρήσεις ΕΕΔΔ υποχρεούνται να καταχωρίζουν τον διακριτικό τίτλο τους στις Υπηρεσίες Μιας Στάσης (ΥΜΣ) ή στις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ., και προβλέπεται η επιβολή προστίμου σε περίπτωση μη τήρησης των εν λόγω υποχρεώσεων. Ακόμη, διευρύνεται το πεδίο επιβολής του διοικητικού μέτρου της σφράγισης σε βάρος τουριστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν χωρίς Βεβαίωση Συνδρομής Νόμιμων Προϋποθέσεων (Β.Σ.Ν.Π.), ή χωρίς να έχουν υποβάλει γνωστοποίηση έναρξης. Επίσης, προβλέπεται η επιβολή προστίμου στα τουριστικά καταλύματα, σε περίπτωση που διαφημίζουν ότι ανήκουν σε διαφορετική μορφή ή διαφορετική κατηγορία αστέρων ή κλειδιών από την αναγραφόμενη στο οικείο πιστοποιητικό κατάταξης ή στην αίτηση γνωστοποίησης έναρξης (άρθρα 30 έως 33 του νομοσχεδίου).

Πραιτέρω, στο Πέμπτο Μέρος του νομοσχεδίου, υπό τον τίτλο «Θέματα τουριστικών λιμένων», ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την κατασκευή και λειτουργία τουριστικών λιμένων (άρθρα 34 έως 38 του νομοσχεδίου). Ειδικότερα, τροποποιούνται οι διατάξεις του ν. 2160/1993 σχετικώς με τη λειτουργία και χωροθέτηση τουριστικών λιμένων. Επιτρέπεται, με υπουργική απόφαση, η νομιμοποίηση των υφιστάμενων καθ' υπέρβαση ή χωρίς άδεια κατασκευασθέντων έργων και εγκαταστάσεων εντός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης που βρίσκονται σε χωροθετημένους τουριστικούς λιμένες κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίοι διαθέτουν περιβαλλοντική αδειοδότηση και αξιοποιούνται από το Ελληνικό Δημόσιο, την ΕΤΑΔ ή το ΤΑΙΠΕΔ. Επίσης, προβλέπονται κυρώσεις για την περίπτωση της μη τήρησης της αναγκαίας διαδικασίας για τη λειτουργία τουριστικών λιμένων. Προβλέπεται ότι, σε περιπτώσεις που γίνεται ανάκληση της απόφασης χωροθέτησης, η κατά τόπον αρμόδια Κτηματική υπηρεσία λαμβάνει όλα τα μέτρα προστασίας που αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 27 και 29 του ν. 2971/2001. Ορίζεται, επίσης, ότι, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι ξενοδοχειακές μονάδες στις οποίες έχει παραχωρηθεί με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού η χρήση, διαχείριση και συντήρηση των τουριστικών λιμένων και οι οποίες εξαιρούνταν της υποχρέωσης καταβολής ανταλλάγματος, υποχρεούνται πλέον να καταβάλλουν αντάλλαγμα, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τους τουριστικούς λιμένες του ν. 2160/1993 (άρθρα 34 – 38).

Στο Έκτο Μέρος του νομοσχεδίου (άρθρα 39 – 46) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Τουρισμού (π.δ. 127/2017). Μεταξύ άλλων, επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες τμημάτων του Υπουργείου, ιδρύεται τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών και Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπη-

ρεσιών του Υπουργείου, ιδρύεται Γραφείο Υποστήριξης του Αερολιμένα Ηρακλείου «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ», το οποίο υπάγεται στην Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού Κρήτης, και συνιστώνται θέσεις προσωπικού κατηγορίας ΠΕ ειδικότητας Περιβάλλοντος με αντίστοιχη μείωση θέσεων όμοιας κατηγορίας ειδικότητας Πληροφορικής, του Υπουργείου Τουρισμού (άρθρα 39 έως 46 του νομοσχεδίου).

Περαιτέρω, στο Έβδομο Μέρος του νομοσχεδίου (άρθρα 47 έως 51) ρυθμίζονται ζητήματα τουριστικής εκπαίδευσης, καθορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά για όσους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματος του ξεναγού, προκειμένου να τους χορηγηθεί ειδική, κατ' εξαίρεση, άδεια ξενάγησης, καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του εκπαιδευτικού προσωπικού των Ανωτάτων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.), τοποθετούνται στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) ως υποδιευθυντές με τριετή θητεία εκπαιδευτικοί κατηγορίας ΠΕ και, σε περίπτωση έλλειψης αυτών, διοικητικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Τουρισμού κατηγορίας ΠΕ, οι οποίοι επικουρούν τους διευθυντές στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Με τις διατάξεις του Ογδού Μέρους του νομοσχεδίου τροποποιείται και συμπληρώνεται ο Οργανισμός του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ιδρύεται υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού Ισπανίας, με έδρα τη Μαδρίτη και περιοχή αρμοδιότητας την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Νότια Αμερική. Η Υπηρεσία Ε.Ο.Τ. Εσωτερικού Ηπείρου και Ιονίων Νήσων διαιρείται σε δύο νέες υπηρεσίες, προσδιορίζεται εκ νέου η διαδικασία επιλογής προσωπικού των Υπηρεσιών Εξωτερικού Ε.Ο.Τ. και επανακαθορίζονται τα δικαιώματα και υποχρεώσεις υπαλλήλων του Ε.Ο.Τ. και του Υπουργείου Τουρισμού που μετατίθενται ή αποσπώνται σε Υπηρεσίες Ε.Ο.Τ. Εξωτερικού (άρθρα 52 έως 59 του νομοσχεδίου).

Στο Ένατο Μέρος του νομοσχεδίου ρυθμίζονται διάφορα ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού. Μεταξύ άλλων, ανακαθορίζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας (condo hotels) και καθορίζεται εκ νέου και συμπληρώνεται το θεσμικό πλαίσιο των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.). Μεταξύ άλλων, απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης σε ζώνη πεντακοσίων (500) μέτρων, καθώς και δραστηριοτήτων με μη συμβατές προς τη λειτουργία των Π.Ο.ΤΑ. χρήσεις σε ζώνη επτακοσίων (700) μέτρων περιμετρικώς των ορίων υφιστάμενων ή δημιουργούμενων Π.Ο.Τ.Α., ορίζεται εκ νέου το ελάχιστο απαιτούμενο εμβαδόν των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών, και αποσαφηνίζεται το θεσμικό πλαίσιο του ν. 3986/2011 σχετικώς με τη δημιουργία ή

τη χρήση υφιστάμενης τουριστικής λιμενικής εγκατάστασης σε φορείς διαχείρισης για την αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων ως περιοχών τουρισμού-αναψυχής ή ως περιοχών παραθεριστικού-τουριστικού χωριού (άρθρα 60 έως 74 του νομοσχεδίου).

Τέλος, στο Δέκατο Μέρος του νομοσχεδίου τίθενται μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις. Συγκεκριμένως, προβλέπεται ότι οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης των καταλυμάτων που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 υποχρεούνται να μεριμνήσουν για την καταχώριση του μοναδικού αριθμού γνωστοποίησης στο ΜΗ.Τ.Ε. του Υπουργείου Τουρισμού εντός μηνός από τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου. Σε περίπτωση μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης, επιβάλλεται σε βάρος τους πρόστιμο και, τέλος, ορίζονται οι καταργούμενες από την έναρξη ισχύος του νόμου διατάξεις καθώς και η ημερομηνία έναρξης της ισχύος του.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του νομοσχεδίου

1. Επί των άρθρων 35 και 36

Ως προς την προτεινόμενη με τα εν λόγω άρθρα χωροθέτηση τουριστικών λιμένων, σημειώνονται τα εξής:

Όπως έχει συναφώς κριθεί, από τις διατάξεις του ν. 2971/2001 «συνάγεται ότι οι χώροι που περιλαμβάνονται στη χερσαία ζώνη λιμένος, δηλαδή ο αιγιαλός και οι συνεχόμενοι, αναγκαίοι για τη λειτουργία του λιμένα, παραλιακοί χώροι, αποτελούν κοινόχρηστους χώρους, προοριζόμενους μόνο για έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική και αλιευτική κίνηση και γενικότερα τις λειτουργικές ανάγκες του λιμένα και, επομένως, παραχώρηση χώρου μέσα στη ζώνη αυτή είναι επιτρεπτή μόνο για την εξυπηρέτηση των παραπάνω αναγκών (ΣτΕ 1358/2001, 3397/2001, 2500/2009, 4336/2011)» (ΣτΕ 2448/2017, πρβλ. ΣτΕ 2088/2003).

Περαιτέρω, οι χώροι της χερσαίας ζώνης λιμένος είναι χώροι ειδικών χρήσεων, οι οποίες ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2971/2001, ήτοι «(...) χρήσεις για την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές, τα δε έργα τα οποία μπορούν να πραγματοποιηθούν εντός αυτών είναι αποκλειστικώς έργα που αφορούν τα αμέσως εξυπηρετούμενα δια του λιμένος εθνικά, κοινωνικά και οικονομικά συμφέροντα» (ΣτΕ 1358/2001, 4497/2009).

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω και έχει επανειλημμένως κριθεί, κατά την έν-

νοια των διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 2 του Συντάγματος, ο πολεοδομικός σχεδιασμός έχει ευρύτερες συνέπειες που δεν περιορίζονται στα όρια συγκεκριμένων οικισμών, αλλά εκτείνονται σε ολόκληρη την επικράτεια, εν όψει της αλληλεπίδρασης του τρόπου οργάνωσης κάθε οικισμού με τους υπολοίπους και των επεμβάσεων στο φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον τις οποίες συνεπάγεται η πολεοδομική οργάνωση μιας περιοχής. Ο «(...) πολεοδομικός σχεδιασμός, αποτελεί επομένως, ζήτημα γενικού ενδιαφέροντος (...), κατά συνέπεια, η έγκριση και τροποποίηση των πολεοδομικών σχεδίων οποιασδήποτε κλίμακας, καθώς και η θέσπιση με ρυθμίσεις κανονιστικού χαρακτήρα πάσης φύσεως όρων δόμησης δεν μπορεί να θεωρηθεί ειδικότερο θέμα, κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, αλλά ούτε θέμα τοπικού ενδιαφέροντος ή τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα. Συνεπώς, οι ρυθμίσεις αυτές μπορεί να γίνονται μόνον με την έκδοση προεδρικού διατάγματος (...)» (ΣτΕ 2790/2014, 2983/2009 7μ., 1814/2008, 3661/2005 Ολομ. κ.ά.).

Δεδομένων των ανωτέρω, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις των άρθρων 35 και 36 του νομοσχεδίου δημιουργούν, κατά το μέρος που ορίζεται με αυτές ότι ο καθορισμός και η χωροθέτηση ζωνών λιμένων μπορεί να γίνεται με υπουργική απόφαση, και όχι με προεδρικό διάταγμα, προβληματισμό ως προς το αν εναρμονίζονται, κατά τα ανωτέρω, προς τα άρθρα 24 παρ. 2 και 43 παρ. 2 του Συντάγματος (βλ. και ΣτΕ 716-717/2015 σε ΤΠΝ ΝΟΜΟΣ).

2. Επί του άρθρου 53

Ως προς τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 53, σημειώνεται ότι, διά της παρ. 4 του άρθρου 9 ν. 2837/2000 (ΦΕΚ Α' 178), η ανώνυμη εταιρεία Αξιοποίησης Περιουσίας ΕΟΤ (η οποία συνεστήθη με την παρ. 1 του άρθρου 12 ν. 2636/1998) μετονομάστηκε σε «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα ΑΕ» και, εν συνεχεία, σε «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ) ΑΕ» με τον ν. 3270/2004 (ΦΕΚ Α' 187). Με το άρθρο 47 ν. 3943/31.03.2011, κατόπιν της απορρόφησης της ανώνυμης εταιρείας «ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.», μετονομάστηκε σε «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.», και, εν συνεχεία, συγχωνεύθηκε διά απορρόφησης με την «ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΚΕΔ) Α.Ε.», δυνάμει των διατάξεων του ν. 4002/2011 σε συνδυασμό με την Κ.Υ.Α. Δ6Α 1162069 ΕΞ 2011 (ΦΕΚ 2779/Β/2.12.2011), υπό την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (ΕΤΑΔ) Α.Ε.». Δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 24 ν. 4321/2015 (ΦΕΚ Α' 36), η ΕΤΑΔ Α.Ε. απορρόφησε την ε-

ταιρεία με την επωνυμία «ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΑΕ». Συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α΄ 94), το σύνολο των μετοχών της ΕΤΑΔ Α.Ε. μεταβιβάσθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο στην «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (ΕΕΣΠ) ΑΕ». Από την 25.10.2016, η ΕΤΑΔ ΑΕ αποτελεί κατά 100% θυγατρική εταιρεία της ΕΕΣΠ Α.Ε. Περαιτέρω, συμφώνως προς τη διάταξη της παρ. 11 του άρθρου 4 ν. 3139/2003 (ΦΕΚ Α΄ 100), «Ακίνητα που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 2636/1998 (ΦΕΚ 198 Α) χαρακτηρίστηκαν ή χαρακτηρίζονται εφεξής ως "Τουριστικά Δημόσια Κτήματα", σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 12 α του Ν.Δ. 180/1946, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 2 του Α.Ν. 827/1948, περιέρχονται κατά κυριότητα στον Ε.Ο.Τ. και η διοίκηση και διαχείρισή τους παραμένει, όπου έχει ήδη ανατεθεί, ή ανατίθεται εφεξής στην "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ". Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του Ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84 Α) εφαρμόζεται και επί των ακινήτων αυτών».

Επομένως, υπό το φως των ανωτέρω, είναι σκόπιμο να τροποποιηθεί η προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 53 του νομοσχεδίου ως προς την εκμετάλλευση, αξιοποίηση, εκμίσθωση, μίσθωση παραχώρηση, σύναψη, ανανέωση και τροποποίηση των σχετικών συμβάσεων, δεδομένου ότι οι εν λόγω αρμοδιότητες ανήκουν στην «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (ΕΕΣΠ) ΑΕ».

3. Επί του άρθρου 56

Ως προς την προβλεπόμενη στο ως άνω άρθρο διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων (Υπηρεσιών Εξωτερικού του Ε.Ο.Τ.), σημειώνονται τα εξής:

Όπως έχει κριθεί από τη νομολογία, διατάξεις οργανισμού δημόσιας υπηρεσίας (και συγκεκριμένως, του Οργανισμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης) που ορίζουν ότι, ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, επιλέγονται διαζευκτικώς υπάλληλοι διαφορετικής κατηγορίας (ΠΕ ή ΤΕ), χωρίς να ορίζεται ότι η κατηγορία ΠΕ έχει προβάδισμα έναντι της κατηγορίας ΤΕ, έχουν ακυρωθεί ως παράνομες, διότι θεσπίζουν αδιάκριτη κατάργηση του «προβαδίσματος» που έχει εισαχθεί με το άρθρο 97 του Κώδικα Κατάστασης Δημόσιων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ., δεδομένου ότι «κατά την έννοια των συνταγματικών αρχών της ισότητας, της αξιοκρατίας και της κατοχυρούμενης στο άρθρο 103 του Συντάγματος αρχής της ορθολογικής οργανώσεως της Δημόσιας Διοικήσεως (ΣτΕ 16,

15/2015 Ολομέλεια) καθώς και των προαναφερθεισών διατάξεων και ιδίως του άρθρου 97 του κώδικα κατάστασης δημόσιων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων και υπαλλήλων ν.π.δ.δ. και της προμνησθείσας νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως του ν. 3852/2010, το καθοριζόμενο προβάδισμα των κατηγοριών των υπαλλήλων παύει να ισχύει μόνον στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι οργανικές διατάξεις βάσει του αντικειμένου των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και την ειδικότητα του κλάδου των υπαλλήλων προβλέπουν την τοποθέτηση ως προϊσταμένου οργανικής μονάδας υπαλλήλου που έπεται κατά το προβάδισμα και όχι αδιακρίτως για όλες τις σχετικές οργανικές μονάδες» (ΣΤΕ επταμ. 2811-2813/2017).

4. Επί του άρθρου 69

Διά των διατάξεων του προτεινόμενου άρθρου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η σύσταση οριζόντιων διαιρεμένων ιδιοκτησιών και επί τουριστικών εγκαταστάσεων, εφόσον πρόκειται για τμήματα δημιουργούμενων σύνθετων καταλυμάτων ή τμήματα υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων που μετατρέπονται σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, και απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης και δραστηριοτήτων μη συμβατών προς τη λειτουργία των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)

Κατά τη διάταξη του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, ως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων νοούνται, μεταξύ άλλων, ιδίως, οι Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) καθώς και οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων Τουρισμού (Π.Ο.Α.Π.Δ.) του άρθρου 10 του ν. 2742/1999, με αποκλειστική ή κύρια χρήση τουρισμού – αναψυχής και οι Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης (Π.Ε.Ρ.ΠΟ.) του άρθρου 24 του ν. 2508/1997, στις οποίες επιτρέπονται χρήσεις τουρισμού-αναψυχής. Η δημιουργία των εν λόγω περιοχών εγκρίνεται με προεδρικά διατάγματα που καθορίζουν και τις επιτρεπόμενες χρήσεις και τους όρους και περιορισμούς δόμησης, και υπόκεινται στον προληπτικό έλεγχο συνταγματικότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Συμφώνως προς πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «(...) από τις διατάξεις των παρ. 1, 2 και 6 του άρθρου 24 καθώς και των άρθρων 79 παρ. 8 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος προκύπτει ότι η πολιτεία είναι υποχρεωμένη να προβεί σε χωροταξική οργάνωση της χώρας, η οποία θα διασφαλίζει την προληπτική και κατασταλτική προστασία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, τους άριστους δυνατούς όρους διαβίωσης του πλη-

θυσμού και την οικονομική ανάπτυξη στα πλαίσια της αρχής της αειφορίας (βιώσιμης ανάπτυξης). Ουσιώδη όρο για τη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν τα ολοκληρωμένα χωροταξικά σχέδια (εθνικό, περιφερειακό, ειδικά, βλ. άρθρα 6, 7, 8 του ν. 2742/1997). Ως μηχανισμούς εφαρμογής, ελέγχου και υποστήριξης του χωροταξικού σχεδιασμού ο ν. 2545/1997 προέβλεψε μεταξύ άλλων, τις Π.Ο.Τ.Α, καθώς και τη διατήρηση, ως ειδικών μηχανισμών χωροθέτησης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών και τουριστικών δραστηριοτήτων, των Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών και των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης» (βλ. ΣτΕ 451/2003. Ως προς τις Π.Ο.Τ.Α., βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 3369/2010, 3397/2010).

Υπό το φως των ανωτέρω, οποιαδήποτε πολεοδόμηση, καθορισμός χρήσεων κ.λπ. προβλέπεται στην ανωτέρω διάταξη, πρέπει να εναρμονίζεται πλήρως προς τις κατευθύνσεις των εν λόγω σχεδίων (βλ., ως προς την Π.Ο.Τ.Α., ΣτΕ [ΟΛ] 3369, 3397/2010).

Σημειώνεται ότι η έννοια του όρου «οργανωμένος υποδοχέας τουριστικών δραστηριοτήτων» έχει σημασία για την εφαρμογή ειδικών συντελεστών και όρων δόμησης, κατ' αρχάς, σε ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες τουριστικές περιοχές, μητροπολιτικές, πεδινές, ημιορεινές περιοχές και παράκτιες περιοχές και νησιά.

Συμφώνως προς το ισχύον Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α.) για τον Τουρισμό και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 1138 Β' /11.06.2009), πέραν των κατευθύνσεων που δίδονται ανά κατηγορία περιοχής και για ειδικές μορφές τουρισμού, ορίζεται ότι «ο σχεδιασμός των χρήσεων γης (...) πρέπει να διερευνά α) τη σκοπιμότητα καθορισμού ζωνών τουριστικής ανάπτυξης στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές και να τις ορίζει κατά περίπτωση και β) τον προσδιορισμό ζωνών προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, των φυσικών πόρων και του τοπίου (...). Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνεται υπόψη η φέρουσα ικανότητα των περιοχών, με την ιδιαίτερη επισήμανση ότι η ανεπάρκεια και υπέρβαση της αντοχής των πόρων θα πρέπει να αποτελεί απαγορευτικό κριτήριο για τη χωροθέτηση ζωνών ή τουριστικών μονάδων» (άρθρο 5 του Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α., πρβλ. και ΣτΕ 5418/2012, η οποία αποφάνθηκε ότι η ανάπτυξη οργανωμένων τουριστικών δραστηριοτήτων σε περιοχές ευαίσθητων οικοσυστημάτων, «επιτρέπεται υπό τον όρο ότι η δραστηριότητα αυτή προβλέπεται από υφιστάμενο σχέδιο χωροταξικού σχεδιασμού ή άλλο σχέδιο τοπικού χαρακτήρα, όπως Ζ.Ο.Ε. κ.λπ.»).

5. Επί του άρθρου 76

Διά της περίπτωσης στ) του εν λόγω άρθρου προτείνεται η κατάργηση της

παρ. 24 του άρθρου 20 του π.δ. 72/2018.

Δεδομένου ότι το άρθρο 20 του π.δ. 72/2018 περιλαμβάνει, μετά την παράγραφο 24, και παραγράφους 25 και 26, θα ήταν, εν προκειμένω, σκόπιμο να αναδιατυπωθεί η προτεινόμενη ρύθμιση ως εξής:

«(...) καταργούνται (...) στ) η παρ. 24 του άρθρου 20 του π.δ. 72/2018 (Α΄ 141), αναριθμουμένων, αντιστοίχως, των επόμενων παραγράφων».

Αθήνα, 5.12.2018

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Π. Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

